

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/1/2009

POLITYK ROKU 2008 W POLSCE I NA ŚWIECIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Podobnie jak w ubiegłych latach, choć tym razem jeszcze przed końcem roku¹, zapytaliśmy Polaków, kto – ich zdaniem – zasłużył na tytuł polityka roku 2008 w Polsce, a kto na świecie. Pytania te różnią się istotnie od zadawanych co miesiąc pytań dotyczących popularności polityków, ponieważ nie prosimy badanych o wybór z przygotowanej listy, lecz o odpowiedź własną, nasuwającą się spontanicznie bez jakichkolwiek sugestii ze strony pytającego.

POLITYK ROKU 2008 W POLSCE

Pytanie otwarte, jakie zadaliśmy Polakom, brzmiało: „Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2008? Chodzi o człowieka, który najlepiej działał, zrobił najwięcej w interesie kraju, społeczeństwa, ludzi takich jak Pan(i)”.

Prawie połowa ankietowanych (48%) nie wymieniła żadnego polityka. W tej grupie dokładnie tyle samo osób nie udzieliło konkretnej odpowiedzi, ponieważ żadne nazwisko nie przychodziło im do głowy (odpowiedzi: „nie wiem”, „nie interesuję się polityką” czy po prostu „trudno mi powiedzieć” – 24%), co uznało, że żaden z polityków nie zasłużył na taki tytuł (odpowiedzi: „nie ma takiego”, „żaden” lub inny sposób wyrażenia negatywnej opinii o wszystkich aktorach polskiej sceny politycznej – 24%).

Pozostali ankietowani (w sumie 52% ogółu) wymienili łącznie trzydzieści dziewięć osób, z których tylko sześć uzyskało po co najmniej 2% wskazań.

W opinii Polaków miano polityka roku 2008 należy się Donaldowi Tuskowi – nazwisko obecnego premiera wymieniło 18% ankietowanych. O połowę mniej głosów (9%) uzyskał Radosław Sikorski, który zajął drugie miejsce. Na trzeciej pozycji znalazł się prezydent Lech Kaczyński, uznany za polityka roku 2008 przez 6% respondentów. Kolejne

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (223), 4–10 grudnia 2008 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1011).

miejsca zajęli: Lech Wałęsa (3%), który niedawno obchodził 25. rocznicę przyznania mu Pokojowej Nagrody Nobla, marszałek Sejmu Bronisław Komorowski oraz były prezydent Aleksander Kwaśniewski (po 2%). Po 1% badanych wymieniło jeszcze Waldemara Pawlaka, Jarosława Kaczyńskiego, Janusza Palikota, Władysława Bartoszewskiego, Marka Borowskiego i Zbigniewa Ziobrę.

		CBOS
Któremu z polskich polityków należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2008?		
Donald Tusk	18%	
Radosław Sikorski	9%	
Lech Kaczyński	6%	
Lech Wałęsa	3%	
Bronisław Komorowski	2%	
Aleksander Kwaśniewski	2%	
Waldemar Pawlak	1%	
Jarosław Kaczyński	1%	
Janusz Palikot	1%	
Władysław Bartoszewski	1%	
Marek Borowski	1%	
Zbigniew Ziobro	1%	
Inni politycy (27 nazwisk)	6%	
Nie ma takiego, żaden nie zasłużył	24%	
Nie wiem, nie interesuję się tym, trudno powiedzieć	24%	

W 2008 roku Polacy mieli wyraźnie większe trudności z przyznaniem tytułu polityka roku niż w roku 2007, który był pod tym względem dość nietypowy. Największy od 2004 roku odsetek badanych uznał, że w minionym roku żaden z polskich polityków nie zasłużył na ten zaszczytny tytuł. Głosy badanych były dość rozproszone. Wyraźnie widać, że poza pierwszą trójką nie ma obecnie „drugiej linii” liderów politycznych – wyrazistych, a zarazem cieszących się już bardziej znaczącym poparciem potencjalnych wyborców.

Tabela 1

Rok	Któremu z polskich polityków należy się miano polityka roku ?	Nie ma takiego polityka	Trudno powiedzieć
1992	Jacek Kuroń – 14% , Hanna Suchocka – 10%, Krzysztof Skubiszewski – 8%, Lech Wałęsa – 7%, Tadeusz Mazowiecki – 3%, Waldemar Pawlak – 2%	19%	23%
1993	Hanna Suchocka – 14% , Waldemar Pawlak – 12%, Krzysztof Skubiszewski – 10%, Aleksander Kwaśniewski – 8%, Jacek Kuroń – 7%, Tadeusz Zieliński – 5%, Lech Wałęsa – 4%	14%	16%
1994	Andrzej Olechowski – 9% , Jacek Kuroń – 8%, Aleksander Kwaśniewski – 8%, Waldemar Pawlak – 6%, Lech Wałęsa – 5%, Tadeusz Zieliński – 4%, Józef Oleksy – 3%	19%	28%
1995	Lech Wałęsa – 14% , Aleksander Kwaśniewski – 9%, Władysław Bartoszewski – 8%, Jacek Kuroń – 8%, Józef Oleksy – 8%, Józef Zych – 3%, Tadeusz Zieliński – 3%, Grzegorz Kołodko – 2%	17%	18%
1996	Aleksander Kwaśniewski – 12% , Andrzej Bączkowski – 6%, Włodzimierz Cimoszewicz – 6%, Józef Zych – 5%, Lech Wałęsa – 3%, Jacek Kuroń – 3%, Jan Olszewski – 3%, Marian Krzaklewski – 3%, Waldemar Pawlak – 2%, Grzegorz Kołodko – 2%	20%	27%
1997	Aleksander Kwaśniewski – 20% , Marian Krzaklewski – 9%, Włodzimierz Cimoszewicz – 4%, Jerzy Buzek – 3%, Leszek Balcerowicz – 2%	21%	31%
1998	Aleksander Kwaśniewski – 21% , Jerzy Buzek – 14%, Leszek Balcerowicz – 5%, Leszek Miller – 3%, Bronisław Geremek – 2%, Jolanta Kwaśniewska – 2%, Hanna Gronkiewicz-Waltz – 2%, Marian Krzaklewski – 2%	18%	26%
1999	Aleksander Kwaśniewski – 26% , Leszek Balcerowicz – 6%, Jerzy Buzek – 4%, Bronisław Geremek – 4%, Hanna Gronkiewicz-Waltz – 3%, Marian Krzaklewski – 2%, Andrzej Lepper – 2%, Tadeusz Mazowiecki – 2%, Leszek Miller – 2%	19%	23%
2000	Aleksander Kwaśniewski – 31% , Andrzej Olechowski – 4%, Jerzy Buzek – 2%, Bronisław Geremek – 2%, Lech Kaczyński – 2%, Jolanta Kwaśniewska – 2%, Jarosław Kalinowski – 2%, Marian Krzaklewski – 2%	25%	20%
2001	Aleksander Kwaśniewski – 33% , Andrzej Lepper – 8%, Lech Kaczyński – 6%, Leszek Miller – 4%, Andrzej Olechowski – 2%	20%	17%
2002	Aleksander Kwaśniewski – 35% , Leszek Miller – 8%, Andrzej Lepper – 7%, Lech Kaczyński – 3%, Jarosław Kalinowski – 2%	21%	15%
2003	Aleksander Kwaśniewski – 22% , Jan Rokita – 15%, Andrzej Lepper – 10%, Danuta Hübner – 3%, Marek Borowski – 2%, Józef Oleksy – 2%	18%	17%
2004	Aleksander Kwaśniewski – 14% , Jan Rokita – 7%, Andrzej Lepper – 6%, Włodzimierz Cimoszewicz – 3%, Marek Borowski – 2%, Lech Kaczyński – 2%, Roman Giertych – 2%, Zbigniew Religa – 2%	27%	23%
2005	Aleksander Kwaśniewski – 18% , Lech Kaczyński – 8%, Andrzej Lepper – 5%, Kazimierz Marcinkiewicz – 4%, Donald Tusk – 4%, Zbigniew Ziobro – 3%, Jarosław Kaczyński – 2%, Jan Rokita – 2%	21%	26%
2006	Zbigniew Ziobro – 18% , Kazimierz Marcinkiewicz – 10%, Donald Tusk – 5%, Andrzej Lepper – 4%, Leszek Balcerowicz – 3%, Lech Kaczyński – 3%, Roman Giertych – 2%, Jarosław Kaczyński – 2%, Zbigniew Religa – 2%	20%	22%
2007	Donald Tusk – 29% , Lech Kaczyński – 7%, Jarosław Kaczyński – 5%, Zbigniew Ziobro – 3%, Zbigniew Religa – 3%, Władysław Bartoszewski – 3%	13%	17%
2008	Donald Tusk – 18% , Radosław Sikorski – 9%, Lech Kaczyński – 6%, Lech Wałęsa – 3%, Bronisław Komorowski – 2%, Aleksander Kwaśniewski – 2%	24%	24%

Premier Donald Tusk został politykiem roku już po raz drugi – tytuł ten uzyskał również w roku 2007. Jednak wówczas jego zwycięstwo było bardziej spektakularne, a przewaga nad rywalami dużo wyraźniejsza. Przed dwoma laty za polityka roku 2006 uznany został Zbigniew Ziobro, a Donald Tusk znalazł się w pierwszej trójce (5%). W latach 1996–2005 miano polityka roku badani dziesięciokrotnie przyznawali Aleksandrowi Kwaśniewskiemu, przez wszystkie lata jego prezydentury. W pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych politykiem roku w opinii naszych badanych byli kolejno: Jacek Kuroń (1992 rok), Hanna Suchocka (1993), Andrzej Olechowski (1994) i Lech Wałęsa (1995).

Warto odnotować, że wśród tych, którzy zdaniem badanych zasłużyli na miano polityka roku 2008, na drugim miejscu – z bardzo dobrym wynikiem – znalazł się Radosław Sikorski, polityk z pokolenia młodszego niż większość jego konkurentów obecnych na tej liście. Z drugiej strony trudno nie zauważyć powrotu Lecha Wałęsy, co można tłumaczyć wspomnianymi już uroczystymi obchodami 25. rocznicy otrzymania Pokojowej Nagrody Nobla, uświetnionymi przybyciem wielu znakomitych gości z zagranicy. Dość niespodziewane jest natomiast ponowne zajęcie wysokiego miejsca, choć z niezbyt imponującym wynikiem, przez byłego prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego. Trudno rozstrzygnąć, czy ten rezultat, biorąc pod uwagę nieobecność tego polityka na scenie politycznej i w mediach, może być zapowiedzią lepszej koniunktury dla lewicy czy też jest tylko refleksem jego niegdysiejszej popularności, ujawniającym się na tle słabych wyników innych polityków.

POLITYK ROKU 2008 NA ŚWIECIE

Od 2002 roku pytamy Polaków również o to, który spośród polityków działających na arenie międzynarodowej zasługuje ich zdaniem na miano polityka roku. Ten wybór zawsze nastęczał badanym więcej trudności niż wskazanie polityka roku wśród osób działających na krajowej scenie politycznej. Tak jak w 2007 roku, problemy z odpowiedzią na to pytanie miał co drugi respondent (50%). Z kolei co dziesiąty (10%) – wyraźnie mniej niż w przypadku polskiego polityka roku 2008 – uznał, że żaden ze znanych mu polityków zagranicznych nie odegrał w polityce międzynarodowej w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy na tyle znaczącej roli, by zasłużyć na tytuł polityka roku.

W sumie dwie piąte badanych (40%) wymieniło polityka działającego na arenie międzynarodowej, któremu ich zdaniem należy się miano polityka roku. Łącznie podano czterdzieści nazwisk, z których tylko siedem zostało wskazanych przez co najmniej 1% ankietowanych.

Według opinii Polaków, w wymiarze międzynarodowym na tytuł polityka roku 2008 zasługuje prezydent Francji Nicolas Sarkozy, którego nazwisko wymieniło 12% badanych. Tuż za nim znalazł się nowy prezydent Stanów Zjednoczonych Barack Obama, wskazany przez co dziesiątego respondenta (10%). Trzecie miejsce zajęła kanclerz Niemiec Angela Merkel (6%). Na kolejnych pozycjach znaleźli się: duchowy przywódca Tybetańczyków i laureat Pokojowej Nagrody Nobla Dalajlama XIV (3%), ustępujący prezydent USA George W. Bush (2%), przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso oraz premier Rosji Władimir Putin (po 1% ogółu).

		CBOS
Któremu z zagranicznych polityków, działających na arenie światowej, należy się, Pana(i) zdaniem, miano polityka roku 2008?		
Nicolas Sarkozy	12%	
Barack Obama	10%	
Angela Merkel	6%	
Dalajlama	3%	
George W. Bush	2%	
José Manuel Barroso	1%	
Władimir Putin	1%	
Inni	5%	
Nie ma takiego	10%	
Nie orientuję się, nie interesuję się, trudno powiedzieć	50%	

Trzeci rok z rzędu wśród osobistości zagranicznych najczęściej wymienianych w naszych sondażach, mających największe zasługi na arenie międzynarodowej, pierwsze miejsce zajmuje polityk europejski. W latach 2006–2007 była to kanclerz Niemiec Angela Merkel. Na zmianę tej europocentrycznej postawy Polaków nie wpłynęło nawet zwycięstwo czarnoskórego kandydata na prezydenta Stanów Zjednoczonych.

Tabela 2

Rok	Któremu z zagranicznych polityków, działających na arenie światowej, należy się miano polityka roku ?	Nie ma takiego polityka	Trudno powiedzieć, nie interesuje mnie to
2002	George W. Bush – 20%, Gerhard Schröder – 6%, Władimir Putin – 3%, Tony Blair – 2%, Günter Verheugen – 2%	16%	45%
2003	George W. Bush – 23%, Jan Paweł II – 4%, Tony Blair – 2%, Władimir Putin – 2%, Gerhard Schröder – 2%	18%	43%
2004	George W. Bush – 13%, Wiktor Juszczenko – 7%, Kofi Annan – 3%, Gerhard Schröder – 2%	17%	49%
2005	George W. Bush – 7%, Angela Merkel – 4%, Tony Blair – 3%, Wiktor Juszczenko – 2%, Ariel Szaron – 2%	18%	54%
2006	Angela Merkel – 9%, George W. Bush – 6%, Tony Blair – 3%, José Manuel Barroso – 2%	16%	59%
2007	Angela Merkel – 9%, Nicolas Sarkozy – 7%, George W. Bush – 6%, Władimir Putin – 4%, Tony Blair – 3%	13%	50%
2008	Nicolas Sarkozy – 12%, Barack Obama – 10%, Angela Merkel – 6%, Dalajlama – 3%, George W. Bush – 2%	10%	50%

Jak można sądzić, prezydent Francji Nicolas Sarkozy zdobył więcej głosów niż Barack Obama nie tylko dlatego, że jego kraj ostatnio przewodniczył Unii Europejskiej, a on sam – co było widać już w poprzednich latach – cieszy się sympatią Polaków, ale także dlatego, iż niedawno odwiedził Polskę i uczestniczył w uroczystościach noblowskich w Gdańsku. Również wysoka pozycja Dalajlamy niewątpliwie wiąże się z jego niedawnym pobytem w naszym kraju i obecnością w mediach. Natomiast czołowe miejsce, jakie nieodmiennie zajmuje kanclerz Niemiec, wydaje się odzwierciedlać nie tylko sympatię dla Angeli Merkel, ale także wagę, jaką Polacy przywiązują do stosunków z naszym zachodnim sąsiadem.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI